

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudce Vadima Hlavatého a soudkyně Pavly Klusáčkové v právní věci

žalobce: **A. D.**, narozen XXX
státní příslušnost Ukrajina
bytem XXX
zastoupen advokátem Mgr. Ing. Vítězslavem Zdeňkem
sídlem Mlýnská 938/4, Olomouc

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 8. 10. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0429761/DO-2025,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 8. 10. 2025 jeho žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod sp. zn. OAM-0429761/DO-2025, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu ze dne 8. 10. 2025, zaevidované pod sp. zn. OAM-0429761/DO-2025.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

- III. Žalovaný je povinen do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení 12 270 Kč, a to do rukou jeho zástupce Mgr. Ing. Vítězslava Zdeňka, advokáta.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu a obsah žaloby

1. Podanou žalobou se žalobce domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, spočívajícím v tom, že mu žalovaný dne 8. 10. 2025 vrátil žádost o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“), s odůvodněním, že žalobce je držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie.
2. Žalobce uvádí, že je státním občanem Ukrajiny, kterému byla v České republice dne 13. 11. 2024 udělena dočasná ochrana. V červenci 2025 přijal pracovní nabídku ve Spolkové republice Německo, kam se přemístil, přičemž mu tam byla dne 9. 7. 2025 udělena dočasná ochrana. Před odjezdem do Německa požádal o zrušení dočasné ochrany v České republice. Vzhledem k tomu, že pracovní i životní podmínky v Německu se pro něj ukázaly jako nevyhovující, rozhodl se k návratu do České republiky.
3. Dne 8. 10. 2025 žalobce opětovně požádal o udělení dočasné ochrany v České republice. K žádosti připojil písemné vyjádření, v němž žalovanému sdělil, že ke dni podání žádosti je sice stále formálně držitelem dočasné ochrany v Německu, avšak má v úmyslu čerpat práva z dočasné ochrany výlučně v České republice a je připraven učinit kroky k ukončení dočasné ochrany v Německu, případně se jí vzdát, bude-li k tomu vyzván.
4. Žalovaný přesto žádost žalobce bez věcného projednání vrátil jako nepřijatelnou s pouhým odkazem na § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina. Tento postup žalobce považuje za nezákonný zásah, neboť se jedná o faktický úkon správního orgánu, který nebyl vydán ve formě rozhodnutí, byl zaměřen přímo proti žalobci a bezprostředně zasáhl do jeho veřejných subjektivních práv, zejména do práva podat žádost o dočasnou ochranu a na její věcné posouzení.
5. Žalobce namítá, že i po novelizaci Legis Ukrajina účinné od 3. 9. 2025 nelze § 5 odst. 1 písm. f) aplikovat mechanicky. Uvádí, že nové písmeno f) se svým věcným obsahem v podstatné části překrývá s dřívějším § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, k němuž se již ustálila judikatura Nejvyššího správního soudu. Podle této judikatury samotná skutečnost, že žadatel získal dočasnou ochranu v jiném členském státě, nepostačuje k vrácení žádosti jako nepřijatelné, aniž by správní orgán zkoumal, zda tato ochrana stále trvá a zda žadatel hodlá nadále čerpat práva z této ochrany.
6. Žalobce odkazuje zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, jakož i na další rozhodnutí téhož soudu, z nichž podle něj plyne povinnost žalovaného žádost věcně projednat, poučit žadatele o nemožnosti souběžného čerpání dočasné ochrany ve více členských státech a umožnit mu ukončení pobytového oprávnění v jiném členském státě, případně mu k tomu poskytnout součinnost. Automatické vrácení žádosti jako nepřijatelné považuje žalobce za rozporné se zákonem i s právem Evropské unie.

7. Žalobce dále namítá, že ani skutečnost, že žalovaný zaslal Evropské komisi oznámení podle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina, nemůže sama o sobě založit důvod k odmítnutí žádosti bez jejího individuálního posouzení. Účelem tohoto oznámení je podle žalobce pouze informovat orgány Evropské unie o situaci v České republice, nikoliv omezovat procesní práva jednotlivých žadatelů. Žalobce rovněž poukazuje na to, že žalovaný nijak neprokázal vyčerpání kapacit České republiky pro poskytování dočasné ochrany.
8. Nad rámec uvedeného žalobce zpochybňuje ústavní konformitu přijetí § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina, který považuje za tzv. legislativní přílepek, a namítá rovněž absenci podmínek pro výjimečné zkrácení legisvakanní lhůty.
9. Z těchto důvodů žalobce navrhuje, aby soud vyslovil nezákonnost zásahu spočívajícího ve vrácení jeho žádosti o dočasnou ochranu, zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv a přikázal žalovanému obnovit stav před vrácením žádosti, jakož i přiznal žalobci náhradu nákladů řízení.

II.

Vyjádření žalovaného k podané žalobě

10. Žalovaný ve svém vyjádření navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Uvádí, že žádost žalobce o udělení dočasné ochrany ze dne 8. 10. 2025 vyhodnotil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina, neboť žalobce figuruje jako držitel dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie, konkrétně ve Spolkové republice Německo.
11. Žalovaný zdůrazňuje, že tuto skutečnost ověřuje prostřednictvím Platformy pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany (Temporary Protection Platform), v níž je u žalobce uveden status „tp“ označující dočasnou ochranu; současně poukazuje na to, že žalobce sám v tiskopisu žádosti potvrzuje udělení pobytového oprávnění z titulu dočasné ochrany v Německu.
12. Podle žalovaného jsou v projednávané věci splněny všechny zákonné podmínky nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina: Ministerstvo vnitra dne 25. 8. 2025 zaslalo Evropské komisi oznámení podle § 3 odst. 3 a zveřejnilo je na svých internetových stránkách; za této situace postačuje k naplnění důvodu nepřijatelnosti samotná skutečnost, že žadatel je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě, přičemž otázka aktuálního trvání či záměru ukončit tuto ochranu není pro aplikaci ustanovení rozhodná.
13. Žalovaný dále uvádí, že žalobce v žádosti neoznačuje okolnosti zakládající možnost udělení dočasné ochrany z jiných důvodů, zejména sloučení rodiny podle § 51 Legis Ukrajina nebo důvodů zvláštního zřetele hodných podle § 52; proto nemá jinou zákonnou možnost než žádost vyhodnotit jako nepřijatelnou a vrátit ji postupem podle § 5 odst. 2 téhož zákona.
14. K námitce žalobce o rozporu § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina s právem Evropské unie žalovaný tvrdí, že toto ustanovení je s unijním právem souladné. Podle něj ze směrnice Rady 2001/55/ES nevyplývá právo osoby, která již získala dočasnou ochranu v jednom členském státě, na vydání dalšího povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě; povinnost dle čl. 8 odst. 1 směrnice se podle žalovaného vztahuje jen na osoby, které dočasnou ochranu dosud nikde nezískaly.
15. Žalovaný v této souvislosti polemizuje s judikaturou Nejvyššího správního soudu, která dovozuje možnost „přemístění“ držitelů dočasné ochrany mezi členskými státy, a

zdůrazňuje, že takové právo nelze dovozovat ani z neaplikace čl. 11 směrnice 2001/55/ES; čl. 11 podle něj upravuje pouze vzájemné povinnosti členských států při zpětném přebírání osob a jeho neaplikace nezakládá individuální právo cizince na nové pobytové oprávnění v jiném členském státě.

16. Na podporu svého výkladu žalovaný odkazuje na nové recitály prováděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 2025/1460, z nichž podle něj plyne, že osoba může požívat práva spojená s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě a nic nemá být vykládáno tak, že by členským státům vznikala povinnost vydat povolení k pobytu osobě, která již dočasnou ochranu získala jinde.
17. Žalovaný uzavírá, že v projednávané věci postupuje v souladu s vnitrostátní právní úpravou i právem Evropské unie: nejprve posuzuje nepřijatelnost žádosti podle § 5 Legis Ukrajina a následně žádost žalobce vrací.

III.

Replika žalobce

18. Žalobce v replice setrvává na žalobních tvrzeních, že postup žalovaného představuje nezákonný zásah do jeho práva podat žádost o dočasnou ochranu a mít ji věcně projednánu. Na vyjádření žalovaného reaguje s tím, že žalovaný posuzuje jeho žádost čistě formálně podle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina a snaží se obejít ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu k dřívějšímu § 5 odst. 1 písm. d) téhož zákona, která vyžaduje individuální posouzení a součinnost při ukončování dočasné ochrany v jiném členském státě.
19. K právní kvalifikaci důvodu nepřijatelnosti žalobce uvádí, že nové písmeno f) v § 5 odst. 1 Legis Ukrajina fakticky sjednocuje dřívější důvody podle písm. c) a d), nikoli zakládá nový, širší prostor pro automatické vrácení žádostí. V této souvislosti žalobce odkazuje na judikaturu městského soudu, podle níž má žadatel právo zvolit si hostitelský členský stát a v případě neaplikace čl. 11 směrnice 2001/55/ES má právo přemístit svou dočasnou ochranu do jiného členského státu; žalovaný podle repliky nesmí žádost vracet bez věcného projednání jen proto, že žadatel již dříve čerpal dočasnou ochranu jinde.
20. K odkazu žalovaného na oznámení Ministerstva vnitra Evropské komisi dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina žalobce namítá, že jde o politický (nikoli právní) akt, který nezakládá přímé právní účinky vůči jednotlivcům ani neomezuje jejich práva vyplývající ze směrnice 2001/55/ES a prováděcích rozhodnutí; upozorňuje, že oznámení hovoří pouze o riziku vyčerpání kapacit, nikoli o jejich překročení, a samo o sobě nemůže vytvořit „nepřekročitelnou procesní bránu“ pro odmítání žádostí.
21. K prováděcímu rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 žalobce uvádí, že toto rozhodnutí pouze prodlužuje již existující rámec dočasné ochrany bez normativní změny jejího obsahu; nově vložené preambule (recitály) potvrzují nemožnost současného čerpání práv ve více státech, nikoli zákaz sekundárního pohybu či oprávnění zamítnout žádosti osobám, jimž v jiném státě ochrana skončila. Podle repliky z rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 nelze dovodit povinnost členských států odmítnout nebo vracet žádosti jako nepřijatelné jen z důvodu dřívější dočasné ochrany v jiném státě.
22. V závěru žalobce shrnuje, že žalovaný dne 8. 10. 2025 provedl pouze předběžnou kontrolu přijatelnosti, zjistil dřívější dočasnou ochranu v Německu a žádost vrátil podle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina bez věcného posouzení; takový postup podle žalobce naplňuje znaky nezákonného zásahu, neboť jde o faktický úkon přímo zaměřený vůči žalobci, zasahující do

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

jeho veřejných subjektivních práv, který není rozhodnutím a nelze jej napadnout řádným opravným prostředkem. Replika akcentuje, že domněnka žalovaného o zákazu sekundárního pohybu je v rozporu s aktuální judikaturou městského soudu i Nejvyššího správního soudu, která potvrzuje, že sekundární pohyb není právem EU zakázán a že žádost nelze vrátet jako nepřijatelnou pouze proto, že žadatel již dříve čerpal dočasnou ochranu v jiném členském státě.

IV.

Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

23. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
24. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem souhlasili, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobcem i žalovaným doložených písemnostech, které byly oběma stranám předem známy, a nebylo navrženo provedení dalších důkazních prostředků.
25. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož Soudní dvůr EU (SDEU) ve věci C-753/23 *Krasiliva* dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. V kontextu řečeného je tudíž § 5 odst. 2 Legis Ukrajina rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, soud proto neaplikoval soudní výluky dle uvedeného ustanovení.
26. Žaloba je důvodná.
27. Podle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina *Ministerstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.*
28. Podle § 5 odst. 1 Legis Ukrajina *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže*
 - c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,*
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,*
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.*
29. Podle čl. 25 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně *členské státy přijímají osoby oprávněné požadovat dočasnou ochranu v duchu solidarity Společenství. Vyjádří číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí těchto osob. Tyto informace se zařadí do rozhodnutí Rady uvedeného v článku 5. Po přijetí tohoto rozhodnutí mohou členské státy prostřednictvím*

oznámení Radě a Komisi oznámit další kapacity pro přijetí. Tyto informace se bez prodlení předají UNHCR.

30. Podle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně, *pokud počet osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu překročí v důsledku náhlého a hromadného přílivu kapacitu pro přijetí uvedenou v odstavci 1, posoudí Rada neprodleně situaci a přijme vhodná opatření včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc.*
31. Soud přisvědčuje žalobci, že § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina je rozporný s právem EU, shodně jako je tomu v případě písm. c) a d) téhož odstavce. Jelikož závěry soudu vycházejí z judikatury Nejvyššího správního soudu k § 5 odst. 1 písm. c) a d) Legis Ukrajina, soud nejprve uvede argumentaci s tím související a následně se vyjádří k dotčené novele Legis Ukrajina.
32. SDEU se sice ve věci *Krasiliva* explicitně nezabýval otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, tj. případem, kdy žadatel již disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou jiného členského státu EU, na uvedené rozhodnutí SDEU ovšem navázal Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42. Z nich vyplývá, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina je rozporný s právem EU. Žádost je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Učiní-li tak, bude mu udělena dočasná ochrana, v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta.
33. Úvahy žalovaného stran neupravení druhotného pohybu ve směrnici o dočasné ochraně jsou v rozporu s recentní výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu. V ní je totiž dovozeno, že mají-li osoby dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „Prováděcí rozhodnutí č. 1“), právo zvolit si hostitelský členský stát, a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by výluka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.
34. Žalovaný zpochybňuje výše uvedené závěry Nejvyššího správního soudu s ohledem na smysl a účel směrnice o dočasné ochraně, dále pak na to, že Prováděcí rozhodnutí č. 1 nemůže zakotvit právo sekundárního pohybu, když právo volby primárního státu vyplývá již ze směrnice o dočasné ochraně, a konečně že z upraveného recitálu prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025, o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (dále jen „Prováděcí rozhodnutí č. 2“), vyplývá, že druhotný pohyb není evropskými předpisy předvídan, resp. dovolen.
35. Soud neshledává, že by závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala.
36. Žalovanému lze přisvědčit, že členské státy mohou přijmout úpravu nad minimální standard směrnice. Aplikace přerozdělovacího mechanismu dle čl. 26 směrnice o dočasné ochraně ani

v případě možnosti volného výběru členského státu pro účely druhotného pohybu přitom není omezena, když aplikace daného mechanismu je na základě čl. 26 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně beztak odvislá od souhlasu dotčených přemísťovaných osob – uvedené ustanovení by postrádalo smysl, pouze pokud by čl. 26 směrnice o dočasné ochraně bylo možné aplikovat i bez souhlasu přemísťovaných osob, protože ty by se v takovém případě mohly vrátit nazpět. Článek 15 směrnice o dočasné ochraně sice při otevření možnosti druhotného pohybu není příliš potřebný, je ale nutné zohlednit, že se jedná o obecný minimální standard. Prováděcí rozhodnutí č. 1 i č. 2 se nadto k druhotnému pohybu držitelů dočasné ochrany vyjádřila v tom smyslu, že je na základě dohody států vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně – uvedený postup fakticky a v souladu s čl. 11 směrnice o dočasné ochraně prakticky vyprázdnil povinné slučování rodin dle čl. 15 směrnice o dočasné ochraně, protože generální výluka jakékoliv aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně má za faktický následek nutnost otevřít druhotný pohyb napříč členskými státy nejen fakticky, ale rovněž i legálně.

37. Žalovaný dovozuje neexistenci práva na druhotný pohyb z aktualizovaného znění recitálu Prováděcího rozhodnutí č. 2, konkrétně z recitálů (5) a (6).
38. Podle recitálu (5) Prováděcího rozhodnutí č. 2 „[v] *souvislosti s aktivací směrnice 2001/55/ES se členské státy v jednomyslně přijatém prohlášení dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 uvedené směrnice {směrnice 2001/55/ES} na osoby, které požívají dočasné ochrany v daném členském státě v souladu s prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 a které se přesouvají bez povolení na území jiného členského státu, pokud se členské státy na dvoustranném základě nedohodnou jinak*“.
39. Podle recitálu (6) Prováděcího rozhodnutí č. 2 „[s] *ohledem na tento celkový kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě*“.
40. Žalovaný uvedené recitály ovšem dezinterpretuje, je-li přesvědčen o tom, že uvedená ustanovení *a priori* vylučují právo druhotného pohybu. Recitály sice upřesňují, jak by mělo být Prováděcí rozhodnutí č. 1 interpretováno, nijak ale výslovně nezakotvují, že by jednou udělená dočasná ochrana automaticky znamenala zákaz poskytnutí dočasné ochrany v jiném členském státě. Recitál (6) lze totiž interpretovat bez problému tak, že se tím aprobejuje již SDEU přijatý závěr ve věci *Krasiliva*, že členské státy mohou odepřít dočasnou ochranu u osoby, která již disponuje dočasnou ochranou v jiném členském státě, přičemž se takto udělené dočasně ochrany nehodlá vzdát. Recitál (5) pak upřesňuje, že se výluka aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nevztahuje na osoby, které požívají dočasnou ochranu v jiném členském státě, přičemž se bez povolení přesouvají na území jiného členského státu, což lze interpretovat tak, že se výluka čl. 11 nevztahuje na osoby, které požívají dočasnou ochranu v jednom členském státě, ale snaží se fakticky pobývat ve druhém členském státě. Ani v jednom recitálu se tudíž neřeší explicitně situace, které ovšem jsou primárním průvodním jevem druhotných pohybů v ČR – tj. situace, kdy ukrajinský uprchlík již nepožívá výhod plynoucích z dočasné ochrany v určitém členském státě, protože se této ochrany vzdal, či mu byla ukončena jinak, načež si požádá o udělení dočasné ochrany v ČR. Shora popsané situace se explicitně vyjadřují pouze k případům, které ovšem již dle judikatury SDEU i Nejvyššího správního soudu nebyly dovolené – tj. případy, kdy se ukrajinský uprchlík domáhá získání dočasné ochrany souběžně ve větším počtu členských států.

41. Z Prováděcího rozhodnutí č. 2 ani z § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina tudíž nevyplývá závěr žalovaného, že ukrajinský uprchlík, který požádal o dočasnou ochranu v určitém členském státě EU, již může nadále úspěšně čerpat dočasnou ochranu výlučně v tomto členském státě. Byť žalovaný takto konstantně interpretuje citované ustanovení Legis Ukrajina, v rámci soudního přezkumu je mu tato interpretace opakovaně vytýkána jako vadná.
42. Soud konstatuje, že důvod pro vrácení žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné dle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina představuje sloučení a reformulaci důvodů dle písmen c) a d) téhož odstavce, přičemž vede ke stejným důsledkům pro žadatele o dočasnou ochranu. Jediná změna spočívá v tom, že možnosti aplikovat tento postup má předcházet oznámení žalovaného dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina určené Evropské komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
43. Soudu ovšem není zřejmé, proč by takové oznámení mělo mít vliv na judikaturou dovozené závěry o možnosti druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany. Nejvyšší správní soud tuto možnost dovodil z čl. 2 odst. 1 Prováděcího rozhodnutí č. 1 a současného vyloučení aplikace č. 11 směrnice o dočasné ochraně. Na tom se nic nezměnilo, změnila se pouze vnitrostátní úprava, která však musí být v souladu s právem EU.
44. Oznámení dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jedná se o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím EU či ve spolupráci s orgány EU – je tedy politickým aktem, z něhož nelze dovozovat legislativní důsledky (překonání judikatorních závěrů), tj. ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Rozdíl obou citovaných právních úprav pak spočívá v zásadě jen v tom, že § 3 odst. 3 Legis Ukrajina hovoří o riziku vyčerpání kapacit, zatímco čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně až o překročení kapacit.
45. Z pohledu soudu tak § 3 odst. 3 Legis Ukrajina představuje zakotvení institutu, který už v právu EU existuje, ovšem způsobem, jenž je v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně – ze směrnice o dočasné ochraně neplyne, že by oznámení členského státu o překročení jeho kapacit pro přijetí osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu, mělo jakékoli důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu. V případě § 3 odst. 3 Legis Ukrajina ani nedošlo k překročení kapacity, pouze byla avizována hrozba jejich překročení, tudíž se jedná o méně závažný stav, než předvídá směrnice o dočasné ochraně.
46. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina je nadto zjevně diskriminační, neboť se má týkat selektivně jen těch žadatelů, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu.
47. Měl-li tedy zákonodárce v úmyslu překonat závěry judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy), pak k tomu z výše uvedených důvodů tímto způsobem dojít nemohlo.
48. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu, která je plně aplikovatelná i na § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 Legis Ukrajina je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasnou či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti

o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení. Jelikož tyto závěry nezpochybňuje ani přijaté Prováděcí rozhodnutí č. 2, pak na žalobce nelze vztáhnout ani § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina.

49. Koneckonců již i Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že žádost osoby požívající dočasné ochrany na základě čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, která žádá o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v České republice, na něž této osobě vzniká nárok na základě čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES, není správní orgán oprávněn vrátit této osobě jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 3 odst. 3 Legis Ukrajina, ve znění účinném od 3. 9. 2025, z toho důvodu, že této osobě je nebo bylo uděleno povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany také v jiném členském státě Evropské unie (rozsudek ze dne 10. 12. 2025, č. j. 5 Azs 248/2025-18). Na odůvodnění citovaného rozsudku, obdobné tomu podanému shora, zdejší soud rovněž odkazuje.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

50. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
51. Žalovaný je povinen v souladu s citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu ověřit, zda žalobce disponuje dočasnou či jinou mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která zároveň v daném hostitelském státě nezanikne ex lege analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina. Pokud žalobce nebude disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiné členské zemi EU, pak musí žalovaný vyhovět jeho žádosti o dočasnou ochranu. Jestliže naopak bude žalobce disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU, která nebude způsobilá zaniknout postupem analogickým k § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina, pak žalobce náležitě poučí o jeho právu nechat si dočasnou či mezinárodní ochranu v dané hostitelské zemi zneplatnit a případných důsledcích pro přiznání dočasné ochrany v ČR, pokud by tak žalobce neučinil.
52. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci zcela úspěšný, náleží mu proto náhrada nákladů zastoupení advokátkou, které náleží odměna stanovená dle § 6 odst. 1, § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění od 1. 1. 2025, ve výši 4 620 Kč a paušální náhrada hotových výdajů stanovená dle § 13 odst. 4 téže vyhlášky, ve znění od 1. 1. 2025, ve výši 450 Kč za každý ze dvou úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání nebo návrh ve věci samé – žaloba). Jelikož obchodní společnost, v níž zástupce žalobce provozuje advokacii, je plátkyní daně z přidané hodnoty, navyšuje se odměna o dalších 2 130 Kč. Celkem náklady řízení činí 12 270 Kč. Soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení v této výši, a to ve stanovené lhůtě do rukou jeho zástupce.
53. Byť žalobce ve věci podal i repliku, nebyly v ní obsaženy žádné nové skutečnosti a tvrzení rozhodná pro posouzení věci, resp. z valné části se jednalo o odkazy na judikaturu známou soudu z vlastní činnosti. Soud proto tento náklad neshledal důvodným.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. ledna 2026

Milan Tauber v.r.
předseda senátu